

Un Llais Cymru

One Voice Wales

2019

**CYNHADLEDD ARFER ARLOESOL
& GWOBRAU CENEDLAETHOL**

CANLLAW ENWEBU

Cynnwys

Cyflwyniad	2
Sut i Wneud Cais	3
Proses Feirniadu	4
Adroddiad Blynyddol Gorau	5
Prosiect Amgylcheddol Gorau	6
Gwefan Orau	7
Menter Ymgysylltiad Cymunedol Orau	8
Menter Dwristiaeth Orau	9
Menter Gynaliadwyedd Orau	10
Ymgysylltu Ieuenctid Gorau	11
Menter Dreftadaeth Orau	12
Prosiect Datganoli Gwasanaeth neu Ased Gorau	13
Gwasanaeth Cyngor Lleol Gorau'r Flwyddyn	14

Cyflwyniad

Mae Un Llais Cymru yn falch iawn o gynnal ein trydydd Cynhadledd Arfer Arloesol & Gwobrau Cenedlaethol yn 2019.

Mae'r Gwobrau'n gyfle i arddangos Cynghorau Cymuned a Thref, y gwasanaethau a ddarparant i'w cymunedau lleol ac ymrwymiad a gwaith cynghorwyr cymuned a thref, clercod a staff.

Mae hwn yn gyfle i gynghorau lleol dderbyn y gydnabyddiaeth maen nhw'n ei haeddu.

Bydd yr arfer arloesol a gydnabyddir yn rhan allweddol o'r corff tystiolaeth a gyflwynir i Lywodraeth Cymru, awdurdodau unedol, y trydydd sector a phartneriaid allweddol eraill i amlygu'r gwaith da a wneir gan gynghorau lleol yn eu cymunedau.

Cyhoeddir y cynigion buddugol yn y 10 categori o wobrau yn rhan o Seremoni Gwobrau Blynyddol Arfer Arloesol Un Llais Cymru a gynhelir yn Adeilad Hafod a Hendre, Maes y Sioe Frenhinol, Llanelwedd, Llanfair ym Muallt LD2 3SY ar y 28^{ain} Mawrth 2019.

Rydym yn falch y daeth y fenter hon yn rhan annatod o galendr gweithgareddau blynyddol Un Llais Cymru ac y gallwn gydnabod, gwobrwyo a dathlu'r cynghorau, cynghorwyr a staff sy'n gweithio mor galed i gynrychioli a darparu orau y gallant ar gyfer y cymunedau a wasanaethant.

Cyng Mike Cuddy
Cadeirydd, Un Llais Cymru

Pwy All Enwebu

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Sut i Wneud Cais

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod meini prawf y thema.

Danfongwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Erbyn: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Dylech anelu at ddarparu adroddiad cryno ar gyfer y beirniaid, yn cyfeirio at dystiolaeth ac arwyddbyst at unrhyw ddogfennaeth arall all gefnogi eich cais.

Dylai ceisiadau gynnwys enghreifftiau o arfer da sy'n ffyrdd newydd neu 'arloesol' o gynllunio a darparu gwasanaethau cyhoeddus a/neu ffyrdd profedig o wella gwasanaethau a ffyrdd mwy effeithlon o weithio.

Wrth gyflwyno eich cais, rydych yn cytuno i rannu'r wybodaeth fel rhan o'r broses asesu.

Y Broses Feirniadu

Bydd ceisiadau yn cael eu beirniadu yn ôl y **thema** a'r **meini prawf** llywodraethiant canlynol:

- mae'n cyfrannu at gyflawni blaenoriaethau cenedlaethol & lleol
- mae'n cyfrannu at lywodraethiant democrataidd gan aelodau etholedig a budd-ddeiliaid ac at atebolrwydd cyhoeddus
- cydweithio â phartneriaid mewnol ac allanol
- dysgu oddi wrth eraill a dylanwadu ar y sector gwasanaethau
- tystiolaeth o effaith, gwelliant a chyflawniad ar gydraddoldebau
- tystiolaeth o effaith ar bobl a chymunedau
- tystiolaeth o reoli adnoddau effeithlon ac effeithiol (dynol ac ariannol)
- tystiolaeth o gynaliadwyedd wrth gynllunio gwasanaethau a chynllunio ariannol

Yn naturiol, po fwyaf o dystiolaeth o'r uchod y gallwch ei darparu po uchaf yw eich gobeithion o lwyddo.

Amserlen

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Y Broses Feirniadu: Bydd panel annibynnol o gynrychiolwyr mudiadau partner a budd-ddeiliaid, yn cynnwys y WLGA, CNC, Participation Cymru a Co-pro Cymru yn cyfarfod ar ddechrau Chwefror 2019 i feirniadu'r holl geisiadau a dderbyniwyd. Bydd pob cyngor a roddwyd ar restr fer yn cael gwybod erbyn diwedd Chwefror 2019.

Seremoni Wobrau: Fe'i cynhelir ar 28 Mawrth 2019 yn Adeilad Hafod a Hendre ar Faes y Sioe Amaethyddol Frenhinol – bydd disgwyl i bob cais ar restr fer o dan bob thema arddangos gwaith eu cynghorau yn y sesiynau Arfer Arloesol a gynhelir yn ystod y dydd.

Adroddiad Blynyddol Gorau

Bydd y wobr hon yn cydnabod cyngor a gynhyrchodd adroddiad blynyddol llawn gwybodaeth ar gyfer ei drigolion a'r gymuned ehangach yn amlinellu ei waith, ei gyflawniadau a'i ddyheadau.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddarparu copi o'r Adroddiad Blynyddol ac esbonio:-

- Pam y mae'n arloesol/rhagorol
- Sut roddwyd cyhoeddusrwydd iddo a sut cafodd ei ddsbarthu
- Pa fudd mae'n gynnig i'r cyngor, ei gymuned a'r cyhoedd yn gyffredinol
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf a chofio cynnwys copi o'r Adroddiad Blynyddol.

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Adroddiad Blynyddol Gorau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Prosiect Amgylcheddol Gorau

Pwrpas y wobr hon yw amlygu prosiect amgylcheddol a gynhaliwyd gan y cyngor sy'n arddangos sut mae'r prosiect o fudd i'r gymuned leol.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddarparu:-

- Manylion cefndir am pam a sut y cyflawnwyd y prosiect
- Manylion a thystiolaeth yn dangos sut mae o fudd i'r amgylchedd lleol
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau yn amlygu'r prosiect hefyd yn fuddiol (**dim mwy na 6**)

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Prosiect Amgylcheddol Gorau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Gwefan Orau

Cyflwynir y wobr hon i gydnabod y gwaith o ddatblygu gwefan ragorol sy'n darparu gwybodaeth ac arwyddbyst at waith y cyngor ac at wasanaethau lleol.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddarparu:-

- Cyfeiriad y wefan, a disgrifio pam mae'r wefan yn arloesol
- Darparu tystiolaeth sy'n dangos sut mae o fudd i'r gymuned neu'r cyhoedd yn gyffredinol
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Cofiwch nodi cyfeiriad y wefan a enwebir.

Danfônwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Gwefan Orau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Menter Ymgysylltu Cymunedol Orau

Cynghorau lleol yw gwreiddiau democratiaeth leol a chyflwynir y wobr hon i ddathlu a chydabod enghraifft o fenter ymgysylltu cymunedol lwyddiannus iawn.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi:-

- Amlinellu cefndir y fenter
- Disgrifio'r dulliau a ddefnyddiwyd i ymgysylltu â'r gymuned
- Darparu manylion am sut yr ymatebodd y gymuned
- Darparu tystiolaeth yn cefnogi llwyddiant y fenter ymgysylltu.
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf.

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Ymgysylltu Cymunedol Gorau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Menter Dwristiaeth Orau

Pwrpas y wobr hon yw cydnabod ac amlygu enghraifft o fenter dwristiaeth lwyddiannus a gyflwynwyd gan y cyngor sy'n rhoi cefnogaeth bendant i'r economi dwristiaeth leol.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Bydd rhaid ichi:-

- Ddisgrifio pam eich bod yn credu fod angen y fenter a beth oedd cyfraniad y cyngor
- Esbonio a darparu tystiolaeth ei bod o fudd i'r economi dwristiaeth leol
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau yn amlygu'r prosiect hefyd yn fuddiol (**dim mwy na 6**).

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Menter Dwristiaeth Orau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Menter Gynaliadwyedd Orau

Cyflwynir y wobr hon i gydnabod menter gynaliadwyedd a gyflwynwyd gan y cyngor sy'n dangos sut mae'r fenter o fudd i'r gymuned leol a sut mae'n cefnogi nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi:-

- Roi cefndir a manylion y fenter
- Disgrifio sut mae o fudd i'r gymuned a sut mae'n cefnogi nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau yn amlygu'r prosiect hefyd yn fuddiol **(dim mwy na 6)**.

Danfowch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Menter Gynaliadwyedd Orau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Ymgysylltu Ieuenctid Gorau

Cyflwynir y wobr i amlygu gwaith cyngor sydd wedi datblygu a chynnal ymgysylltiad llwyddiannus gyda'r bobl ifanc yn ei gymuned.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddisgrifio:-

- Sut yr aeth y cyngor ati i sefydlu, cynnal a rheoli ymgysylltiad effeithiol â phobl ifanc yn yr ardal
- Sut mae'r broses ymgysylltu o fudd i'r cyngor, y bobl ifanc a'r gymuned
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau (os yn briodol) yn amlygu'r ymgysylltu â phobl ifanc yn fuddiol (**dim mwy na 6**).

Danfônwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Ymgysylltu Ieuenctid Gorau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Menter Dreftadaeth Orau

Cyflwynir y wobr hon er mwyn amlygu gwaith cyngor a gynhaliodd brosiect treftadaeth yn ei gymuned.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddisgrifio:-

- Manylion cefndir ar pam a sut y gweithredwyd y prosiect
- Manylion a thystiolaeth yn dangos sut mae o fudd i'r amgylchedd lleol
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau yn amlygu'r prosiect Treftadaeth hefyd yn fuddiol (**dim mwy na 6**).

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Menter Dreftadaeth Orau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Prosiect Datganoli Gwasanaeth neu Ased Gorau

Cyflwynir y wobr hon er mwyn amlygu gwaith cyngor sydd wedi derbyn gwasanaeth neu ased a ddatganolwyd yn y gymuned er mwyn sicrhau bod gwasanaeth neu ased sy'n cael ei ddefnyddio'n helaeth yn gallu parhau.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddisgrifio:-

- Manylion cefndir ar pam a sut y gweithredwyd y prosiect
- Manylion a thystiolaeth yn dangos sut mae o fudd i'r gymuned leol
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau yn amlygu'r gwasanaeth neu ased a ddatganolwyd yn fuddiol (**dim mwy na 6**).

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Prosiect Datganoli Gwasanaeth neu Ased Gorau 2019 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

Gwasanaeth Cyngor Lleol Gorau y Flwyddyn

Mae'r wobr hon yn gwobrwyo a rhoi cyhoeddusrwydd i gyngor a ddarparodd wasanaeth lleol enghreifftiol/arloesol er budd ei gymuned leol.

Pwy all enwebu?

Gall unrhyw un h.y. aelod neu swyddog cyngor neu gorff allanol enwebu cyngor.

Meini prawf

Gofynnir ichi ddisgrifio:-

- Y gwasanaeth gwell neu arloesol a ddarperir gan y cyngor
- Esbonio sut cafodd ei wella neu pam y'i cyflwynwyd a'r budd i'r cyngor, defnyddwyr y gwasanaeth a'r gymuned
- **Sylwer:** Bydd ceisiadau'n cael eu beirniadu hefyd yn ôl **meini prawf llywodraethiant y Broses Feirniadu a amlinellir ar dudalen 4 uchod.**

Sut i wneud cais?

Er mwyn gwneud cais rhaid ichi lenwi'r ffurflen gais atodedig gan gynnwys yr adran adroddiad fer, gan ddefnyddio dim mwy na 400 gair (un ochr A4), yn trafod y meini prawf. Byddai ffotograffau yn amlygu'r gwasanaeth hefyd yn fuddiol (**dim mwy na 6**).

Danfonwch at: gweinydd@unllaiscymru.org.uk

Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: Dydd Gwener 25^{ain} Ionawr 2019

Gwobr

Cyflwynir Gwobr Gwasanaeth Cyngor Lleol y Flwyddyn 2018 Un Llais Cymru i gynrychiolwyr y cyngor buddugol yn y Seremoni Wobrau. Bydd y cyngor ail orau yn derbyn tystysgrif wedi'i fframio.

MWY AM UN LLAIS CYMRU

Un Llais Cymru yw'r corff cynrychioliadol cenedlaethol ar gyfer Cyngorau Cymuned a Thref trwy Gymru. Gweledigaeth Un Llais Cymru yw:

"Gweithio gyda chynghorau lleol yng Nghymru i lŵio lleoedd y mae cymunedau eisiau byw ynddynt"

Mae Un Llais Cymru yn anelu at gefnogi Cyngorau Cymuned a Thref i wireddu'r weledigaeth hon a mabwysiadodd y Datganiad Cenhadaeth canlynol i lywio ei waith:

"Cynrychioli buddiannau Cyngorau Cymuned a Thref; codi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r haen gyntaf hon o lywodraeth a chydweithio gyda'n partneriaid i sicrhau bod y sector yn cyfrannu'n llawn i'r nod o ddatblygu cymunedau deinamig a chynaliadwy yng Nghymru."

Un Llais Cymru
24c Stryd y Coleg
Rhydaman
SA18 3AF

Ffôn: 01269 595 400

Ffacs: 01269 598510

gweinydd@unllaiscymru.org.uk

www.unllaiscymru.org.uk